

Overdenking over 1 Samuël 24: 1-23

David's verzoeking in de grot: 'De HEER geeft Saul aan u!'



1^e lied: **Wees mij genadig, God** - eigen bewerking Psalm 57 (melodie: Ps. 124)
Dit lied is ook te vinden op www.klaasvanhoek.nl

Een stil gebed van David, toen hij voor Saul in een grot was gevlucht. [bij 1 Sam. 24]

- 1 **Wees mij genadig, God, wees mij nabij, / schenk mij genade, sta mij toch terzij.
Bij U ben ik geborgen, goede God. / Onder uw vleugels zal ik schuilen tot
het doodsgevaar voorbij is in de grot!**
- 2 **O Allerhoogste God, ik roep U aan. / Bescherm me nu in mijn bedreigd bestaan.
Stuur uit de hemel liefde, hulp en trouw. / Verhef U, God, ik zit hier in het nauw:
als wilde dieren vallen ze mij aan.**
- 3 **Ik ben gerust, o God, die mij bevrijdt. / Aan U wil ik mijn lied en zangspel kwijt.
Met harp en lier wek ik het morgenrood. / Uw trouw is groot, uw liefde
hemelhoog! / Verhef U, God, met glorie wijd en zijd!**

Bijbel: **1 Samuël 24: 1-23** (BGT/NBV21) *wat ingekort*

¹ David verstopte zich voor Saul in de grotten van Engedi. ² Saul kwam terug nadat hij tegen de Filistijnen gevochten had. Toen hoorde Saul dat David in de woestijn van Engedi was. ³ Saul nam de drieduizend beste soldaten uit het leger van Israël mee. Ze zochten David en zijn soldaten tussen de rotsen, in het gebied waar de berggeiten leven.



⁴ Saul kwam langs een grot waar een muurtje voor stond. Hij **ging de grot binnen** om zijn behoefte te doen. Maar in die grot, helemaal achterin, zaten ook David en zijn soldaten. ⁵ Davids soldaten fluisterden: *'Dit is uw kans! De HEER heeft u machtiger gemaakt dan uw vijand. U kunt nu met hem doen wat u wilt!'* Toen stond David op en sneed voorzichtig een stuk van Sauls mantel af. ⁶ Zijn hart bonsde hevig. ⁷ David zei tegen de soldaten: *'Moge de HEER mij ervoor bewaren, dat ik mijn koning, Gods gezalfde, kwaad zou doen! Want de HEER zelf heeft Saul koning gemaakt.'* ⁸ Met die woorden verbood David zijn soldaten om Saul aan te vallen. Intussen was Saul opgestaan en de grot uitgegaan. ⁹ David ging hem achterna en riep: *'Koning!'* Saul keek om, en David boog diep voor Saul neer.

¹⁰ **David** zei: *‘Waarom luistert u naar mensen die zeggen dat ik u kwaad wil doen?’*

¹¹ *De HEER gaf mij vandaag de kans om u te doden. U was in dezelfde grot als ik.*

Mijn soldaten zeiden dat ik u moest doden. Maar ik wilde u geen kwaad doen, want de HEER heeft u tot koning gezalft. ¹² Kijk vader, ik heb een stuk van uw mantel afgesneden! Ik had u kunnen doden, maar heb u niets kwaads gedaan. Maar u probeert wél steeds mij te doden. ¹³ Laat de HEER beslissen wie van ons gelijk heeft. Ik hoop dat de HEER u straft, maar ikzelf zal u nooit kwaad doen. (...)

¹⁵ *Waarom jaagt u, de koning van Israël, op mij? Ik ben nog minder waard dan een dode hond of kleine vlo! ¹⁶ De Heer zal beslissen wie van ons gelijk heeft. Hij zal mijn zaak onderzoeken en mij verdedigen. Hij zal u zeggen dat ik onschuldig ben.’*

¹⁷ Toen David niets meer zei, vroeg **Saul**: *‘Ben jij ‘t echt, David?’* en begon hard te huilen.

¹⁸ Saul zei tegen David: *‘Jij bent een beter mens dan ik. Want jij hebt mij goed behandeld, terwijl ik jouw slecht behandeld heb. ¹⁹ Jij hebt laten zien dat je goed voor mij bent. De HEER gaf jou de kans om mij te doden, en toch heb je dat niet gedaan. ²⁰ Niemand laat zijn vijand zo rustig weggaan. De HEER zal jou belonen voor wat je vandaag voor mij gedaan hebt. ²¹ Nu weet ik zeker dat jij koning van Israël zult worden en dat vast in handen zult houden. ²² Beloof mij bij de HEER dat je mijn nakomelingen niet zult vermoorden. Dan zal niemand vergeten wie ik ben.’ ²³ Dat beloofde David plechtig. Daarna ging Saul naar huis. En David en zijn soldaten gingen terug naar de bergen.*

Overdenking: Davids verzoeking in de grot: “De HEER geeft Saul aan u!”

Davids weg naar de troon lijkt hopeloos. God had ‘t wel beloofd, maar hóe en wanneer dan? David zwerft rond met een groep mannen en komt in Nob bij priester Achimelech. Hij krijgt er brood voor zijn mannen, en Goliats zwaard voor zichzelf. Dan zoekt David asiel bij de Filistijnse koning Achis. Maar als die ontdekt wie hij is, gedraagt David zich als een gek en moet hij weg. (1 Sam. 21)

God stuurt bemoediging: zijn broers zoeken hem op. En David brengt zijn ouders in veiligheid bij de koning van Moab, *‘totdat ik weet wat God met mij voorheeft.’* (1 Sam. 22) Het beloofde koningschap is verder dan ooit.

Probeer u zich eens voor te stellen. *Eerst* ben je de held van Israël vanwege Goliat! En ook je familie deelt in de eer. *Nu* ben je thuis- en dakloos geworden, net als je familie! Wat een **beproeving**! Wanneer maakt God zijn belofte nou waar? Hoelang nog?

Ook wij kunnen vandaag onze vragen hebben. Hoeveel kwaad kan onze wereld nog aan? Waar blijft Gods beloofde nieuwe wereld? Hoelang nog teisteren oorlogen en geweld, hongersnoden en ziekten deze wereld nog? Het houdt niet op.

Ook bij David houdt ‘t niet op. Saul gaat verder op jacht. Nietsontziend laat hij priester Achimelech vermoorden met zijn familie, de priesters en inwoners van Nob.

Het grijpt David aan: *‘Ik ben er de oorzaak van!’* (1 Sam. 22:22)

Als een goede koning treedt de zwervende David op tegen rovende Filistijnen.

Wanneer Saul daarvan hoort, stuurt hij zijn soldaten erheen om David op te sporen.



In die ellendige situatie gebeurt er iets **bijzonders**: Jonatan komt zijn vriend David bemoedigen: *‘Blijf op God vertrouwen! Mijn vader zal je niet te pakken krijgen. Jij zult koning worden en ik zal je tweede man zijn!’* (1 Sam. 23:16-17)

Intussen komt Saul erachter, waar David zich schuil houdt: in de **woestijn van Engedi** bij de Dode Zee. Een gebied met veel rotsen en grotten. (24:1) Mooi, denkt Saul: **onder mijn handbereik!** Met een eliteleger gaat hij ernaar toe.

In één van die grotten zit David met zijn mannen, in het donker. Ineens horen ze voetstappen. Gespannen pakken ze hun speren. Kijk, een silhouet tekent zich af in het licht van de opening... Iemand met een mooie lange mantel. Wat? Koning Saul!

Die waant zich alleen, wil zijn behoefte doen en doet zijn mantel uit. Wat een tafereel: de koning in z’n hemd; letterlijk te kakken gezet. Weerloos **onder Davids handbereik!** David kan nu Saul te pakken nemen, in plaats van omgekeerd! Opgewonden fluisteren zijn mannen: *‘Dit is je kans! De HEER geeft hem aan u!’* (v. 5)

Wat een verzoeking voor David, daar in die grot!

Hebben zijn mannen niet gelijk? Zegt David later niet zelf tegen Saul: *‘De HEER had u aan mij overgeleverd’* (v. 14) ? Ja, maar kijk wat David doet. Met bonzend hart kruipt hij naar Saul, pakt zijn zwaard en slaat... **niet** toe. Maar heel voorzichtig snijdt hij een stukje van Sauls mantel af. En Saul? Die merkt niets!

Weer bij z’n mannen zegt David: *‘De HEER moge mij ervoor bewaren de gezalfde koning iets aan te doen!’* (v. 7). Tegen alle menselijke neigingen in blijft David trouw aan zijn God. **Hij kiest niet voor de verzoeking van “de binnenbocht”**: toegeven aan de verzoeking om het heft in eigen hand te nemen. David wil wachten op Gods tijd!

Eeuwen later werd **Jezus**, de grote zoon van David, **ook verzocht in de woestijn**.

De duivel bood Hem alle koninkrijken van de wereld aan voor één knieval (Matteüs 4:8). Jezus weerstond deze beproeving en andere; Hij wilde gehoorzaam zijn aan zijn God. Oók Jezus zou Koning worden, maar Hij trok dat niet naar zichzelf toe, toen de mensen Hem in Jeruzalem toeriepen: *‘Hosanna voor de Zoon van David!’* (Matteüs 21:9) Nee: *‘Hij leed en dreigde niet, maar liet ‘t over aan Hem die rechtvaardig oordeelt’.* (1 Petrus 2:23)

Als Saul klaar is, volgt David hem naar buiten en roept: *‘Mijn heer en koning!’* (v. 9). Hij buigt voor de koning die hem achtervolgt. Hij verdedigt zich. Ook klaagt hij Saul aan: *“Saul, waarom jaagt u op mij? Ik heb geen kwaad in de zin tegen u, de gezalfde koning. Niet ik zal mij op u wreken, maar de HEER zal dat doen en mij recht verschaffen”.* (v. 10,16) **David is niet laf: eerlijk stelt hij Sauls onrecht aan de kaak én legt ‘t in Gods hand.**

Daarin handelt hij in de geest van zijn latere nakomeling Jezus, zoals Paulus schreef: *‘Neem geen wraak, geliefden, maar laat God je wreker zijn. Laat je niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede’.* (Romeinen 12:19,21)



Bedenk: Paulus had soortgelijke woorden gehoord als David tegen Saul had gezegd: *'Saul, Saul waarom vervolg jij Mij?'* Dat was Christus, die Saulus (zoals Paulus eerst heette) met hemels licht verblindde op weg naar Damascus. Want hij deed kwaad door leerlingen van de Heer met de dood te bedreigen. (Handelingen 9:1-4)

Terug naar Saul: hij toont zich berouwvol en erkent: *'Nu weet ik zéker dat jij koning zult worden.'* Hij vraagt David om zijn nakomelingen te sparen. David zweert dat. Dan vertrekt Saul. (v.21-23) Bijzonder: **David, de vervolgde en lijdende messias, garandeert de vijandige Saul zijn kinderen te sparen.** Zo wordt David winnaar in deze geschiedenis. Nee, zijn lijdensweg is nog niet ten einde. David moet nog *'door veel beproevingen zijn koninkrijk binnengaan'*. Dat geldt ook voor ons, zegt Paulus (Handelingen 14:22).

Laten wij ook in de voetsporen van David en Jezus treden.

Laten we niet de binnenbocht nemen en God voor ons karretje spannen.

Beter spannen we ons in door ons aan God toe te vertrouwen.

Hij zal eens als Koning het kwade wreken en het goede laten zegevieren.

Daarom bidden we: *'Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van het kwade.'*

Amen

2^e lied: O allerhoogste Majesteit - Gebed des Heren (OB)

- 1 O allerhoogste Majesteit, /die in het rijk der heerlijkheid
de hemel hebt tot uwen troon, / wij roepen U, in uwen Zoon,
die voor ons heeft genoeg gedaan, / als Onze Vader need'rig aan.
- 3 Uw koninkrijk koom' toch, o HEER! / Ai, werp de troon van satan neer.
Regeer ons door uw Geest en Woord, / uw lof word' eens alom gehoord,
en d' aarde met uw vrees vervuld, / totdat G' uw rijk volmaken zult.
- 7 Leid ons in geen verzoeking ooit. / Verberg voor ons uw aanzicht nooit.
Gij weet het, onze kracht is klein, / de driften veel, en 't hart onrein.
Wat wordt er van ons in die staat, / o Vader, als Gij ons verlaat?
- 9 Want uw is 't koninkrijk, o Heer, / uw is de kracht, uw is al d' eer.
U - die ons helpen wilt en kunt, / die in uw Zoon verhoring gunt,
die door uw Geest ons troost en leidt - / U zij de lof in eeuwigheid.